

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1454/19-E

Název	Mateřská škola Horní Jelení, příspěvková organizace
Sídlo	Havlíčková 517, 533 74 Horní Jelení
E-mail	ms.hornijeleni@tiscali.cz
IČ	60158115
Identifikátor	600095452
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Eva Richtrová
Zřizovatel	město Horní Jelení
Místo inspekční činnosti	Havlíčková 517, 533 74 Horní Jelení
Termín inspekční činnosti	8., 11. a 12. 11. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti provedené podle § 174 odst. 2 písm. b) až c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

Charakteristika

Mateřská škola Horní Jelení, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost mateřské školy a školní jídelny. Její provoz je celodenní od 6:15 do 16:15 hodin. Škola v době inspekční činnosti vykazovala 76 dětí, které jsou rozděleny do tří tříd podle věku.

Od inspekční činnosti v únoru 2014 došlo k poklesu o jednu třídu. V povinném předškolním vzdělávání bylo evidováno 39 dětí, z nich sedm mělo odklad povinné školní docházky o jeden rok. Ve škole se vzdělávaly také dvě děti se speciálními vzdělávacími potřebami a jedno dítě s odlišným mateřským jazykem. K předškolnímu vzdělávání jsou přijímány i děti mladší tří let, v září letošního školního roku jich bylo pět.

Informace o činnosti školy, vzdělávací nabídce i přijímacím řízení může veřejnost získat na průběžně aktualizovaných internetových stránkách www.mshj.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Vzdělávání vychází ze Školního vzdělávacího programu „Svět kolem nás“ (dále „školní vzdělávací program“). Jeho cíle směřují k všestrannému rozvoji osobnosti s důrazem kladeným na utváření zdravého životního stylu a environmentální výchovu. Z realizovaného vzdělávání je posilování těchto oblastí patrné. Kromě toho je základní vzdělávací nabídka příležitostně obohacována akcemi zejména společensko-kulturními charakteru. Zařazené aktivity napomohly k naplnění rozličných vzdělávacích cílů přímými zážitky v přirozeném prostředí, mnohdy na základě kontaktů s dalšími partnery. Pozitivní vliv na vzdělávání dětí mají vstřícné vztahy školy s jejich zákonnými zástupci, vzájemná informovanost a pravidelná komunikace s nimi, ať už při denním setkávání, tak při společných akcích.

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) vykonává svoji funkci dlouhodobě, své zkušenosti účinně uplatňuje při vedení zaměstnanců. Na pracovišti byly patrné příznivé vztahy a v případě potřeby vzájemná spolupráce. Škola funguje podle konkrétních pravidel a mechanismů k organizování činnosti. Přínosná z tohoto pohledu jsou rovněž jednání pedagogické rady, menší pozornost je při nich již věnována diskuzím k pedagogické problematice, která je spíše předmětem příležitostných rozhovorů. To sice umožňuje řešit aktuální otázky, ale již jen v omezené míře strategicky zkvalitňovat vzdělávací proces a všechny jeho podmínky. Obdobný dopad mají i nedostatky zjištěné v realizaci nastaveného systému hodnotících procesů včetně kontrolního systému ředitelky (plně pozitivní posouzení stavu, přijetí části záměrů bez stanovení prostředků k jejich naplnění, omezené přijímání výchovně-vzdělávacích postupů na základě hodnocení vlastní pedagogické práce).

Personální obsazení školy umožňuje kvalitní naplňování školního vzdělávacího programu. Kolektiv učitelek doplňují dvě asistentky pedagoga, které jsou nápomocny dětem se speciálními vzdělávacími potřebami. Jedna má pracovní úvazek 0,5 a ve stejném pracovním rozsahu působí ještě jako školní asistentka. Podporován je profesní rozvoj pedagogů formou dalšího vzdělávání, čehož většina aktivně využívá. Získané poznatky si učitelky většinou předávají, různou měrou je uplatňují ve vzdělávacím procesu. Zvyšování kvality vzdělávání není podpořeno hospitacemi mezi pedagogy, které by mohly napomáhat k získávání zpětné vazby, inspirace i vzájemnému předávání pozitivních zkušeností.

Na základě finančních možností a za významného přispění zřizovatele dochází průběžně ke zlepšování a modernizaci zázemí pro předškolní vzdělávání. Vnitřní prostředí školy je čisté, upravené, celkové uspořádání prostorů vyhovuje různým individuálním, skupinovým a frontálním aktivitám. Významné z hlediska zlepšení podmínek pro hru a relaxaci dětí dvou tříd je zřízení ložnic pro odpočinek dětí po obědě ve třídě s ukončeným provozem. K budově školy přiléhá školní zahrada, která poskytuje dětem nejen aktivní herní a pohybové vyžití, ale i přímé seznamování s přírodou a její ochranou. K tomu je také využíváno blízké přírodní okolí.

Finanční prostředky umožňují zajistit bezproblémový chod školy. Vedle standardních zdrojů od zřizovatele a ze státního rozpočtu je dalším příjmem úplata za předškolní vzdělávání ve výši 400 Kč měsíčně. Kromě toho škola ke zlepšení podmínek vzdělávání (mj. personální podpora a spolupráce s rodiči) vhodně využívá i dotační programy. Nápomocný je rovněž „Rodičovský klub“.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Realizované vzdělávání často navazovalo na zážitky a poznatky dětí nebo vycházelo z jim blízkých situací. Uvádělo děti do společenského života lidí, seznamovalo je s lidovými tradicemi a zvyky a prohlubovalo poznatky o lidském těle. Patrná byla námětová i logická provázanost všech požadovaných vzdělávacích oblastí s uplatněním vlastní nápaditosti a tvořivosti pedagoga. Ve třídách s dětmi v povinném předškolním vzdělávání stanovené záměry směřovaly k úspěšnému pokračování v 1. třídě základní školy.

Na vzdělávací proces učitelky byly připraveny již od ranních hodin nabídkou didakticky zaměřených činností, které směřovaly k rozvoji rozličných dovedností a znalostí při samostatné případně skupinové práci. Tato nabídka společně s volně dostupnými hračkami a různými herními a učebními pomůckami byla dětem podnětem k využití na základě vlastního zájmu. Ve třídě nejstarších dětí v důsledku uplatněných postupů ale docházelo k potlačování vlastní hodnotné nebo tvořivé hry, neboť děti byly po příchodu vyzvány k realizaci předložených mnoha aktivit a úkolů. Nápadité pojetí práce nebo vyvinutí volního úsilí, občas také zvýšená motivace někdy až manipulativního charakteru, vedly děti většinou k zaujatému setrvání u činnosti a jejich plnění. Z počátku příjemně působilo i kolektivní vytváření překážkové dráhy pro pohybové aktivity, ale vlivem pedagogických vstupů s mnoha podněty se prostor stával méně přehledným. To se odrazilo u některých dětí v méně smysluplné hře a neukázněnosti spojené s hlukem. Ten byl v dílčích částech dne zaznamenán ve všech třídách (nejméně ve třídě nejmladších dětí), často doprovázel také dopolední stolování a následné krátké spontánní činnosti, ke kterým děti měly prostor z důvodu omezení prostojů spojených s čekáním většiny na jednotlivce. Nejenže přechodné výrazně hlučné prostředí snižovalo duševní pohodu některých dětí, ale rovněž prodlužovalo dobu potřebného vnitřního zklidnění se pro další práci v bloku řízených činností (ve třídě nejstarších dětí i pro odpočinek po obědě). Ty obvykle začínaly uplatněním slovních metod. V té době některé děti byly roztěkané a jejich pozornost byla usměrňována pedagogem. Větší zájem o činnosti, a tím i učení, byl zřetelný při využití zajímavých pomůcek, mnohdy ve spojení se smyslovým vnímáním, a možném činnostním zapojení všech dětí. Znatelnou radost a uspokojení přinášely dětem hudební aktivity a každodenně zařazované pohybové chvílky a pobyt venku, při kterých byl podporován mj. rozvoj hrubé motoriky a fyzické zdatnosti.

Ve vzdělávacím procesu docházelo k rozvíjení paměti, někdy ve spojení s dobře kladenými otevřenými otázkami docházelo k podpoře logického myšlení. Prostřednictvím grafomotorických cvičení, střihání, lepení, manipulačních činností atd. byla rozvíjena jemná motorika, tvořivost a představivost. Učitelky průběžně dbají na správný úchop psacího náčiní, méně již na jeho užití s uvolněným zápěstím. Podporováno bylo vnímání okolního prostředí všemi smysly. Při některých činnostech bylo patrné formování předmatematických schopností a předčtenářských dovedností. Pro posílení správných řečových schopností učitelky průběžně zařazují v rámci logopedické prevence kolektivní jazykové chvílky, což je od minulé inspekční činnosti v této oblasti pozitivní posun.

Realizovaná vzdělávací nabídka převážně podporovala stanovené cíle. Přesto ve vztahu k osvojování klíčových kompetencí dětmi se efektivita vzdělávacího procesu v dílčích případech snižovala. Důvodem bylo vkládání značného množství učiva s omezenou možností sledovat a případně upravovat počínání jednotlivých dětí (např. při grafomotorice), jindy nerozlišení vzdělávací nabídky s ohledem na individuální potřeby jednotlivých dětí, případně na věkové složení dětského kolektivu.

Po celou dobu ve všech třídách panovala zřetelná důvěra mezi dětmi a dospělými, postavená převážně na partnerské komunikaci, kladném přijetí a v případě potřeby i pomoci. Průběžně se dětem dostávalo ocenění, které podněcovalo jejich pozitivní sebepojetí. Méně jim však byla poskytována zpětná vazba k výsledku jejich práce s naznačením možností jejich rozvoje. Někdy děti měly příležitost vyjádřit spokojenost s realizovanou činností, zaznamenáno bylo i vyzvání k sebereflexi vlastní úspěšnosti. Příležitosti k zařazení vzájemného vrstevnického hodnocení využity nebyly.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Projevy dětí, i přes některá nepříznivá zjištění, svědčí o postupném osvojování praktických dovedností a intelektových schopností důležitých pro další rozvoj. Přiměřeně věku a osobním možnostem uměly vést rozhovor, zformulovat myšlenky a vyjádřit vlastní zážitky. Svými projevy prokazovaly odpovídající znalosti o okolním světě. Patrná je zvyšující se bohatost slovní zásoby, u některých starších dětí ještě není upevněna správná výslovnost všech hlásek. Při plnění úkolu se děti dokázaly přiměřenou dobu soustředit, postupovat podle pokynů učitelky a práci dokončit. V případě potřeby si vybavovaly dřívější poznatky, reprodukovaly říkanky a písničky, mnohé i s náležitým užitím rytmického hudebního nástroje. Některé děti si spontánně a se zaujetím prohlížely knihy, šetrně s nimi zacházely. Především starší děti většinou správně porovnávaly nebo třídily předměty, zvládaly bez potíží číselnou řadu do 10, poznaly některá písmena.

Děti se v prostorách školy bezpečně pohybovaly, zvládaly základní pohybové dovednosti a zvláště při stolování jich většina prokázala značnou samostatnost v sebeobsluze včetně používání příboru. Při výtvarných a pracovních aktivitách byly i mladší děti tvořivé, části se dařilo ovládat koordinaci ruky a oka. Patrný je rozvoj sociálních dovedností. Děti si v případě potřeby dokázaly pomoci, domluvit se na postupu a starší děti i spolupracovat. Projevila se však menší míra schopnosti naslouchat druhým a hlasově prosazovat svůj názor přiměřeným způsobem. V této souvislosti si děti příliš neuvědomovaly zodpovědnost za své jednání, ani k tomu nebyly vždy náležitě vedeny.

Ve škole jsou výsledky vzdělávání sledovány a vyhodnocovány na třídní a individuální úrovni. Učitelky získané poznatky využívají zejména v pedagogickém působení při aktuálně vzniklých situacích, k posouzení školní zralosti a ke konzultacím se zákonnými zástupci. Omezeně slouží k cílenému plánování a realizaci individualizované vzdělávací nabídky přizpůsobené osobním potřebám a možnostem dětí, což snižuje funkčnost pedagogické diagnostiky. Cíleně jsou klíčové kompetence rozvíjeny u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, pro které je zpracován v souladu s doporučením školského poradenského zařízení individuální vzdělávací plán. Pokroky těchto dětí jsou pravidelně evidovány a vyhodnocovány. Na základě zjištění dochází k úpravě vzdělávacích strategií. Snaha o minimalizaci možných rizik neúspěchu byla patrná rovněž u dětí s odkladem povinné školní docházky.

Prostřednictvím prezentace výsledků vzdělávání ve škole i mimo ni a společnými akcemi dětí s rodiči dochází k vytváření pocitu sounáležitosti se školou i místem bydliště.

Závěry

Vývoj školy

- Průběžně byly zkvalitněny materiální podmínky vzdělávání, což pozitivně ovlivňuje naplňování školního vzdělávacího programu,
- zavedení skupinových forem systematické primární logopedické prevence.

Silné stránky

- Využívání umístění školy k častému pobytu v přírodě spojeného s rozvojem fyzické zdatnosti a s podnětným environmentálním vzděláváním,
- vytváření vhodných příležitostí k rozvoji samostatnosti i nejmladších dětí při sebeobsluze,
- otevřenost školy směrem k zákonným zástupcům a jejich zapojení do společných aktivit.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Omezené využívání výsledků pedagogické diagnostiky při plánování a následné realizaci vzdělávání zohledňujícího individuální schopnosti, dovednosti a potřeby dětí (kromě dětí se speciálními vzdělávacími potřebami),
- nižší účinnost vlastního hodnocení školy včetně kontrolního systému.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zefektivnit kontrolní a hodnotící činnosti tak, aby docházelo k získávání objektivních poznatků ze všech oblastí souvisejících s činností školy, následně je využívat k přijetí účinných opatření pro zvyšování kvality poskytovaného vzdělávání,
- zařazovat častěji aktivity záměrně orientované na porozumění pravidlům vzájemného soužití a vést děti k jejich vědomému respektování,
- poskytovat dětem konkrétní zpětnou vazbu pro zlepšování osobních výsledků častěji, rovněž tak využívat vhodné příležitosti k sebereflexi vlastní úspěšnosti a vzájemnému situačnímu hodnocení, která posilují rozvoj osobnosti,
- zvážit dopolední organizaci vzdělávání ve třídě nejstarších dětí s ohledem na vyváženost didakticky cílených a kvalitních spontánních aktivit,
- motivovat učitelky k zařazování vzájemných hospitací pro předávání pozitivních zkušeností a poskytování vzájemné zpětné vazby.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Mateřské školy Horní Jelení, okres Pardubice ze dne 16. 12. 2015
2. Výpis správního řízení o změnách údajů vedených v rejstříku škol a školských zařízení s účinností od 26. 1. 2016, čj. KrÚ 6093/2016
3. Jmenování do funkce ředitelky mateřské školy s účinností od 1. 6. 2004
4. Školní matrika – školní rok 2019/2020
5. Školní řád mateřské školy s účinností od 1. 9. 2017 včetně dodatku ze dne 20. 5 2019
6. Školní vzdělávací program „Svět kolem nás“ s platností od 1. 9. 2017
7. Třídní vzdělávací programy – školní rok 2019/2020
8. Třídní knihy – školní rok 2019/2020
9. Záznamy o dětech docházejících do mateřské školy ve školním roce 2019/2020
10. Záписы z jednání pedagogické rady – školní roky 2018/2019 a 2019/2020
11. Rozpis přímé pedagogické činnosti ve školním roce 2019/2020
12. Roční plán školy pro školní rok 2019/2020
13. Výroční zpráva za školní rok 2018/2019
14. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro rok 2019
15. Dokumentace vztahující se k vlastnímu hodnocení školy
16. Doklady o vzdělání a dalším vzdělávání pedagogických pracovníc mateřské školy
17. Inspekční zpráva, čj. ČŠIE-19/14-E, ze dne 7. 2. 2014

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Ladislava Jindrová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Ladislava Jindrová v. r.

Bc. Eva Nováková, kontrolní pracovnice

Bc. Eva Nováková v. r.

V Pardubicích 4. 12. 2019

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Eva Richtrová, ředitelka školy

Eva Richtrová v. r.

V Horním Jelení 6. 12. 2019